

poskušali, — ali ljubi moj dopisnik, — mi smo računali in računali, pa smo prišli do zaključka:

1. da se vse eno stane pridelovanje za 1 met. stot krme najmanj 90 krajc., tudi tedaj, če ravnamo s travniki tako, kakor nas učijo najboljši vseščaki,

2. da bi sama krma stala za dva vola na dan še najmanj 60 krajc. in

3. da bi mi morali, — če bi sploh hoteli imeti plačano samo krmo, — prodati šletne vole za 1095 gld., ne pa za 442 gld., kakor jih po današnji ceni prodajamo.

Dopisnik! Vprašamo te, bi le ne bilo boljše, če bi ti sam potkal na svoja prsa rekoč: Priznavam, da sem hotel kmete nafariati, pa se ne dajo.

Umno gospodarstvo ima pa še tudi druge slabe strani in se kmet tako dolgo ne bo mogel z raznimi novotarijami prijazniti, dokler ne bo zagotovljen, da se plačilo za njegov trud ne samo teoretično, ampak tudi praktično dokaže. Dosedaj sta se še vedno pregovora, „najprej živeti, potem še le modrovati“, in „boljše je držati nego iskati“, najboljša obnesla.

Da bi se na druga malenkostna dopisnikova očitavanja odgovarjal, bilo bi škoda za papir, — vendar pa moram zavrniti skrajno poniževalen nasvet, — češ, kmetje pomagajte si sami in ne kličite vedno poslance na pomoč!

Kako pa delajo drugi stanovi, ki so bolj izobraženi kot kmečki stan? Si drugi stanovi tudi sami pomagajo? Ne, kličejo tudi poslance na pomoč! Ali ni marsikateremu stanu kriv le običajen šport njegovim slabim gmotnim razmeram? Pa ne oziraje se na to, — gredo nad poslance ter zahtevajo naj se jim plače zboljšajo, — naj se uvoz tuje blaga zabrani itd. — Tedaj so vsi poslanci brez ugovora na nogah, in prej ali slej ustrezajo raznim željam! Ali bi toraj mi kmetje ne smeli od naših poslancev tudi zahtevati, da uvoz tuje živine preprečijo, ali kako drugo ugodnost izposlušajo, vsled katere bi se cena pridelkov vsaj nekaj zvišala? Ne, tega ne smemo, ker vsi stanovi so zopet na nogah in kričijo, da ne bodo mogli živeti!

Vsem voditeljem Slovencev in tudi poslancem je dobro znano, da je rešitev kmečkega stanu le tedaj zagotovljena, če bo cena kmečkim pridelkom poskočila vsaj toliko, kar kmeta pridelovanje stane, vendar so še dosedaj okoli tega vprašanja vsi gospodje, razun dr. Korošca, hodili, kakor maček okoli vrele juhe, češ, to je nevarna reč, pridemo z drugimi stanovi navskriž! Priznavati moramo sicer, da se slovenski poslanci tudi za nas kmete potegujejo in nam pričujejo tu pa tam kako kost, češ, glodaj nekaj časa, da le boš tiho, ali resnici na ljubo moramo pa tudi povedati, da slovenski poslanci in sploh slovenski razumniki pri kmečkih vprašanjih ne kažejo tistega navdušenja in poguma, tiste odločnosti in vztrajnosti, kakor ga pri njih opažamo pri vprašanjih za drugo stanove. Kakor rečeno, edini poslanec dr. Korošec se je dosedaj krepko, neustrašeno in odločno potegoval za naše koristi.

Te vrstice, katere sem napisal, gotovo marsikateremu ne bodo ugajale, — pa nič se ne bojim, — če treba se še tudi drugokrat s katerim nezadovoljnejšem pogovorim, ne oziraje se na desno ali levo. Prosim pa ob enem, naj „Slov. Gosp.“ kot kmečki list ravno tako rad objavlja moje mnenje, kakor bo mnenje mojega nasprotnika.

Kdo v Ljutomeru ruši slogo?

Nikakor ne smatram za svojo dolžnost, se priti pred sodnim stolom „Narodnega Lista“, ali pojasniti, morebiti celo opravičiti svoje postopanje v delokrogu „Bralnega društva za Ljutomersko okolico“, vendar pa kot napaden in izživljen odgovorim rad, da osvetlim, kar je temnega, da dopisniku javno povem, o čemur se zasebno noče prepričati.

V božični številki (9.) „Narodnega Lista“ si je neki dopisnik stavil času primerno nalogo, rešiti preporno vprašanje: „Kdo v Ljutomeru ruši slogo?“ Kam pes tace moli, je iz članka razvidno, in v to se kot predsednik nepolitičnega „Bralnega društva“ ne vtikam, naj se oglase in govore tisti, ki so izzivani. Da osvetli svoj tendenciozni članček, ki se na vse mogoče strani nepoklicano ter neopravičeno vtika,

majhne razpoke in skozi te prihajajo pozneje druge bolezn (posebno gniloba) v zob.

III. Ustom sploh, še posebej pa zobem škodijo ostanke kislih jedij in pijač, ki se nabirajo v zlatih ali škrlatnih med zobmi. K takim jedem pristevamo vse one, ki jih napravljamo z jesiham, dalje kisle sadje in grozdje ter kisle vina. Govoril sem z nekim starim zdravnikom v Meranu, mestu na Tirolskem, kjer je po zimi prav mlo podnebje, kamor se hodijo ležiti na pljučih bolni ljudje in kjer zori v jeseni posebno slastno grozdje. Povedal mi je, da pridejo bolniki, ki preživijo tam par let, navadno skoro brez zoba nazaj, ker uživajo preveč grozja. Druga jedila, kakor meso, sladkor (cuker), tolače itd. sama na sebi sicer niso kisle, pač pa začnejo kmalu gniti ter se prekrjati v organske kisline, če ležijo predolgo med zobmi. Zdaj umemo, ako govorijo ljudje o otrocih, da so si pokvarili s sladkorjem zobe; sladkor sam jim sicer ni škodil, pač pa kisline, ki so nastale v zobeh iz sladkorja.

Kako škodujejo kisline zobem? Prinesel sem s seboj star kravji zob ter ga polijem v tem kozarčku s solno kislino. Šumeti začne kislina in izmaka ter izpira iz zobovine apnene soli, o katerih smo govorili prej, da ostane le še klejevina. Po vsem tem, kar smo slišali, je treba zobe po vsaki jedi trebiti in izpirati; posebno se mora zgoditi to po večerji, ker drugače obležijo ostanke vso noč in začnejo gniti ter razvijati kisline. Večje kosce iztrebljamo z zobotrebnikom, napravljenim iz kakega žilavega lesa ali iz gosjega peresa. Seveda je treba gosje pero vedno snaziti in stružiti, da se ne zanesa z njim kaka nesnaga med zobe. Kdor nima pri roki zobotrebnika, ta si tudi lahko pomaga v sili s trdno nitjo, ki jo nekolikokrat potegne med zobmi semtertja. Manjše ostanke snazimo z zob z zobno ščetko (krtičico), z zobnimi praški ter z zobnimi ali ustnimi vodami.

(Konec prihodnjic.)

pod dopisnik „nekaj dejstev, kako se pri nas dela za slogo“. In čujte in strmite! Člankar, ki govori o političnem boju in o agitaciji pri volitvi v okrajni zastop, docela „logično“ (!) sklepa, da mora lopniti po odborovih sejah „Bralnega društva“. Gospod dopisnik, ne znate dobro rešiti svoje uloge! Kaj pa ima zgolj izobraževalno „Bralno društvo“, čegar delokrog je neizprosno vkovan v natančno po pravih začrtane meje, kaj neki ima to društvo s politiko in slogo, oziroma z rušenjem sloge?! Po mnenju g. napadalca ruši društvo slogo s tem, da je „izbacilo“ „Domovino“. Takega očitavanja je zmožen tisti, ki ni bil pri obnem zboru in ni slišal razlogov zoper „Domovino“. List se je povečal in postal predrag. Večina udov, mladeničev in deklet, pa se ne peča z „vrhovno“ politiko, se ne zanimajo za trikrat izhajajočo „Domovino“, marveč čita raje dobre knjige. Kar je treba zvedeti novega, itak radoznalosti ustreza in nudi „Slovenski Gospodar“, ki stane le 4 K. En iztis „Domovine“ je društvo naročilo, in ta leži v bralni sobi na mizi.

Dopisnik je toli netakten in hoče smešiti predsednikovo pravico, da prvi dobiva društveno pošto v roko. Da, da, svoj čas si je nekdo drugi izključno, a neopravičeno prilastoval to pravico! To pravico nazivlje dopisnik „strogi sodni stol predsednikov“. Kako ljubezljivo! „In še-le po dolgem času (!) ali pa celo sploh ne (!!) pride „Domovina“ društvenikom v roke.“ O resnicoljubnosti tega, mene tako stvarno grajočega napadalca je prepričan vsakdo, ki redno zahaja v bralno sobo. „Domovina“ je v bralni sobi vedno na razpolago, a za njo se briga malokdo. Saj pa tudi „Domovina“ prinaša toliko in tako zanimivih člankov iz Ljutomer! „Nedolžna Domovina!“ tako vzdihuje člankar bolestno. Oh, saj smo o tem vsi prepričani (!) Oh ti nedolžna „Domovina“, ti čista Suzana na vrta časnikarstva! Blagor ti, v Ljutomeru je vstal modri Daniel, ki bo zoper nas krivičnike neustrašeno zagovarjal tvojo nedolžnost!

Ampak čujte še strašnejše reči! Naše odborove seje rušijo slogo v Ljutomeru. Nas sedem možakarjev (2 kaplana, 1 učitelj, 3 posestniki in 1 mladenič) se zbere k odborovi seji in, o gorje! mi razrušimo slogo! To je vendar nečuvstvo! Zlodejstvo! Predlogu g. učitelja Zacherla, da se naj „na njegovo odgovornost“ naroči 1 iztis „Novi slovenski Stajere“, sem ugovarjal, ker je ta predlog v nasprotju z § 2. društvenih pravil, ki zahteva čitanje časopisov in knjig, pisanih na katoliški podlagi, a „Novi slov. Stajere“ še doslej niti z besedico ni povdarjal, da ne rečem zagovarjal katoliškega stališča, pač pa so ob času katoliškega shoda nekamo razglašeno pele njegove strune. Dokler list ne pokaže katoliškega lica, dokler je vsaj brezbarven, ga izključujemo pravila, ne predsednik. — V našem društvu „so zastopani vsi kranjski duhovniški (ali ne upate reči „klerikalni“) listi; a prostora ne najde niti eden stajerski naroden list“, tako se dopisnik jezi dalje. S tem kaže, da so mu razmere našega društva popolnoma neznane, ali pa smo prisiljeni misliti, da napada iz hudobije. Kot predsednik ga pozovem, da navede imenoma vse tiste kranjske duhovniške liste! — V skrajno osebni napad je za redel dopisnik, ko mi predbaciva, da sem „razkačen zbežal iz zborovalnice“. Gosp. Zacherl, pri svoji „moški molčljivosti“ vendar niste izdali tajnosti, da ste me žalili pri seji!? Sicer pa, ali si naj v Ljutomeru začnemo očitati razkačenost? Gospoda moja, le roko na srce! Ko bi jaz začel vlačiti izza kulis in javno razkrivati, kako smešno razkačeni so že bili naši gospodje in to še zaradi prav neznanih malenkosti bodisi pri tajnih sejah „narodnih“ društev, bodisi pri javnih prireditvah, ali bi to bilo mene, moža vredno poenjanje in ali se ne bi vsi opravičeno vzdignili in me s krutim loparjem pobili na tla?! Moje, zdaj pa sodite sami, kako kulturno delo vrši dopisnik iz vaših vrst s tem, da predsedniku „Bralnega društva“ vsakdanje vznemirjanje javno predbaciva kot razkačenost! Res zavidanja vredne zasluge! Sicer pa je moje mnenje, da se mož poštenjak ne da voliti v odbor društva, s čigar pravili se docela ne strinja. Kateri predsednik bo tako nemoder, da bo trpel ogenj pod lastno streho? Žalostno je, če mora braniti pravila celo zoper kakega odbornika!

„Neznatne“ se zdijo dopisniku igre okoliškega bralnega društva! Naj pa bo! Toda mi nismo društvo vseučni-

lišnikov! Mi vzgojujemo ljudstvo. Mladenič, ki orje, in deklica, ki žanje, nastopata na odru in nemara nastopata lepo. „Salonske“ šale pijanega Ježa, njegovo ostudno razgaljenost, otročje veselje nad streljanjem, vse to in drugo vam privoščimo radi, če s tem storite več za narod kakor mi! — In k sklepu še eno besedo. „Bralno društvo“ je doslej delovalo vedno mirno, a to tiho delovanje se je gibalo in širilo kakor kvas blagodejno. Nikogar ni napadalo in napadov tudi ni pričakovalo. Bilo pa je to društvo doslej vedno prezirano, če so takozvana „narodna“ društva kaj prirejala. Smatralo se je za zakotno, ki naj hira poleg drugih društev, ali pa sploh preneha. Društvo je že itak prebolelo strašno krizo, (ali vam naj razložim žalostno kroniko iz l. 1901. in 1902.?) zdaj pa se je povzdignilo, tako da po obsegu svojega delokroga nadkriljuje ostala ljutomerska narodna društva. Da trdim resnico, bo pričal prihodnji občni zbor. Zato pa je nevoščljivost dosedanje „fino ignoriranje“ prevrgla v „grdo napadanje“.

Jan. Ev. Kociper, t. č. predsednik.

Politični ogled.

— Državni zbor je včeraj dne 9. jan. začel posvetovanje, katero boče trpelo do 30. januarja. Potem pa se državni zbor razpusti in se razpišejo nove volitve. Vlada bi rada, da bi poslanska zbornica dovolila njen predlog, s katerim določuje število članov v gosposki zbornici, ker gosposka zbornica noče volilne reforme v tretjem čitanju sprejeti, dokler se omenjeni predlog ne sprejme v poslanski zbornici.

— Liberalna stranka na Kranjskem se je razdelila v dva tabora: stari in mladi. Mladi imenujejo „stare“ lenuhe, ki so zakrivali s svojo nedelavnostjo, da je liberalna stranka propadla. Stari pa odgovarjajo mladim liberalcem, da z neslogo, ki jo delajo v stranki, tirajo liberalno stranko v pogubo.

— Kaj bo z davki. Leta 1909 se bo vršila v Avstriji revizija (pregled in popravek) vsega direktnega obdatčenja. V finančnem ministertvu se bodo kmalu vršile posvetovanja zaradi te revizije. Dobro bi bilo, da tdi kmetje postavijo in razglasijo svoje zahteve.

— Zakon o varstvu delavcev na domu. Trgovinsko ministertvo je izdalo zakonski načrt o varstvu onih delavcev, ki delajo doma. Novi zakon se ozira posebno na ene delavce, ki delajo na svojem domu za konfekcijska podjetja, trgovine z obleko, obuvalom in perilom. Take vrste delavci do sedaj ne uživajo ugodnosti, katere delavcu dajejo razni zakoni za obrambo dela, ter je v tem smislu že skrajna potreba temeljite spremembe.

— Povišanje števila vojaških novincev. Vojno ministertvo namerava pozvati ogrsko honvedsko ministertvo, naj ogrskemu državnemu zboru predloži zakon o povišanju števila vojaških novincev za 21.000 mož. Vojno ministertvo utemeljuje predlogu zgolj z vojaškega stališča; seveda Ogrji zvišanja vojaških novincev ne bodo dovolili brez narodnih pridobitev. Tudi avstrijski državni zbor se bo še pred razpustom bavil s to predlogo, ki pa bo končno rešena še le tedaj, ko bodo na Ogrskem premagane vse težkoče.

— Na italijansko mejo. Prej je Avstrija večino svojega vojaštva pošiljala proti ruski meji, sedaj ga nastavlja proti italijanski meji. Poroča se zopet, da bo poveljstvo 8. pehotne divizije spomladi prestavljeno v Trident.

— Srbija in Bolgarija. Razmerje med Srbijo in Bolgarijo je postalo skrajno napeto, tako da se govori že o vojni ter da je začela sumljiva agitacija proti kralju Petru; govori se o zaroti. Tako poročajo listi. Če je le vse res!

— Francija. Vsa semenišča, kjer se vzgajajo duhovniki, so zaprta in oropana. Brezverski župani zabranjujejo bogoslužje. Dne 15. t. m. imajo vsi francoski škofje shod, da se posvetujejo o položaju. Ker so škofom vzeli njihova stanovanja, je bilo težko dobiti primerne prostora za shod. Končno so našli primerno dvorano v gradu Muette v Bois de Boulogne, ki ga je lastnik grof Franqueville dal na razpolago nadškofu pariškemu.

Solze.

Iz českega.

Pri gorovju Horeb je stala skala, in daleč na okrog se je razprostirala suha, obožna, revna puščava. Senkaj je prišel odposlanec božji, Mojzes, in na povelje Gospodovo je udaril s palico ob skalo. In naenkrat je iz nje pritekel vrelec oživljajoče vode, in ta je tekla in šumljala po puščavi; in glej, poleg njega je v kratkem začela rasti zelena trava, puščava je bila polna rožic in v nekoliko letih so pri skali kviško molele senčnate palme, ki so potnika vabile k miru in pokoju.

Včasih pade na naše srce teža žalosti in tuge kakor velika skala, in zdi se nam, da bode vse naše prihodnje življenje le žalostna, strašna, revna puščava brez veselja, brez tolažbe, brez miru.

Marsikateri človek, ki se ni navadil povzdigovat svojih očij navzgor, v takšnih časih obupa in misli, da se te puščave iznebi, če skoči v hladne valove globoke reke ali na drug način pretrga nit svojega življenja. Pa nesrečnež pride le še v strašnejšo puščavo, katera nima nobenih mej, in je našim telesnim očem sedaj prikrita z nepredornim zagrinjalom.

Blagor pa tistemu, ki v takšnih urah velike tuge in žalosti gleda navzgor, odkoder vsem žalostnim prihaja tolažba: njega se dotakne ljubezen božja kakor s čudodelno palico in iz težke skale, ki leži na njegovem srecu, priteče okrepčajoči vrelec, pritečejo zdravilne solze, solze tolažbe. In otožna puščava, ki se je v njegovem srecu razprostirala, v novič ozeleni z novo nado, cvetlice veselja, katerih ni več pričakoval, zopet zacveto, in palma pokoja in miru raste nad njim.

Zato: blagoslovljene bodite solze in nihče, niti mož, se jih ne stramuj! Jaz vsaj sem jih že večkrat blagoslavljaj, kakor vam kaže sledeča dogodba:

V temni ječi je bil zaprt mož, obsojen na smrt. V svojih mladih letih je bil veselje in ponos cele svoje družine, vsak je občudoval njegovo bistroumnost in njegove zmožnosti. Ali ravno ti izvanredni duševni darovi so mu bili v pogubo.

Stariši so ga poslali v šole. Učenje mu je šlo gladko in zato se je udal lenobi, in ko je vzrastel, hodil je le po stranskih potih pregrehe. Rudečica nedolžnosti je kmalo izginila raz njegov obraz, in ker ni maral poslušati svojih učiteljev, izključili so ga iz vseh šol. Očeta je to tako pretreslo, da je sina prokel in v kratkem času vsled silne žalosti umrl.

Matí sina ni proklinjala, jokala je samo in molila za njega.

Sin se je potepal po svetu, padal je vedno globlje in globlje in si preskrboval sredstva za svoje razuzdano življenje kjer in kako je mogel: z goljufijo, tatvino, in celo z ropom; vse je pa tako previdno izvršil, da ga dolgo niso mogli zasačiti.

Slednjič je vendar prišel v roke pravice in bil je obsojen na smrt.

Sedel je v ječi še mlad in že so ležale vse nade pred njegovimi nogami zlomljene in v kratkem je imelo biti zlomljeno tudi njegovo mlado življenje. Bil je cele dni in noči zamisljen, malo je jedel in nič spal.

Njegovi sorodniki so se ga sramovali in ga ni hotel nobeden obiskati. Edina, ki bi rada k njemu hitela, njegova mati, je ležala na smrtni postelji od težke bolezni in žalosti potrla.

Prišel je k njemu duhovnik in ga nagovarjal, naj se pred svojo smrtjo spravi z Bogom. Obsojenec mu niti odgovoril ni, samo trmasto je pokazal na vrata.

Duhovnik je prišel drugokrat, tretjokrat, poslal k njemu druge duhovnike, da bi poskusili s svojo zgovornostjo nesrečneža omehčati.

— **Rusija.** Cesarški ukaz razpisuje volitve za novo duma na dan 19. februarja. Sedaj so uporniki potihnilni s svojim ropanjem; vendar se tu pa tam še dogodijo ropi in napadi, ker vodje upora gibanja ne morejo pomiriti duhov, katere so razburili.

— **Kuropatkin zopet v milosti pri carju.** Kuropatkin je izdal poročilo o rusko-japonski vojski, v kateri kaže neusmiljeno biča nedostatke in napake, ki so zakrivila poraz Rusov. Poročilo obsega tri debele knjige. Ruske oblasti so to knjigo zaplenile. Nato si je izprosil Kuropatkin pri cesarju avdienco, ki ga je sprejel, vključno temu, da je pri njem v nemilosti, odkar je bil odstavljen od vrhovnega poveljstva. Car je na to preklical zaplenitev njegove knjige in mu je zopet naklonjen. Ponudil mu je baje tudi, naj zopet vstopi v službo.

— **Vojska v Maroku.** Sultan maroški je pod pritiskom evropskih velevladi, ki so v algezijski pogodbi sklenile v Tangeru ustanoviti francosko-špansko policijo, odstavil mogočnega vstaškega Rajzuli, ki je dozdaj bil guverner v Tangeru in poslal proti njemu svojo armado, kateri poveljuje vojni minister El Gebbas. Rajzuli je v Zinat, kjer se je utrdil. Vladne čete že bombardirajo Zinat. Parnik s topom in vojaki je odplul proti Arzili. Vladne čete so jele na Zinat streljati s topovi v oddaljenosti 1500 metrov. Rajzuli je odbežal v gorovje. El Gebbas je izgubil 20 mož, Rajzuli 50.

Razne novice.

Osebnosti. Imenovani so za sodne kanceliste: v Gornjemgradu Franc Flux iz Maribora, v Slovenjgradu Josip Moder iz Gradca. — Višji okrajni živnozdavnik Josip Voulouchev pride v Ljutomer, ker je tamošnji živnozdavnik Frid. Schmidt prestavljen v Celje. — Oficijal J. Skubetz pri sodnji v Celju je imenovan za nadoficijala.

* **S šole.** Nadačitelj v St. Janžu pri Spod. Dravogradu je postal g. Ivan Mohorko, šolski vodja v Selevrhe. Za učiteljico ženskih ročnih del so nastavljeni: na Selah gospa Marija Meško, roj. Podobnik, v Račah gđ. Marija Paulšek in v St. Andražu pri Leskovcu gđ. Matilda Stoklas. Prestavljeni so: učitelj Janez Napast od Gaala v Radvanje, učiteljica gđ. Terezija Sajovic od St. Vida pri Grobelnem v St. Lovrencu pri Pročnu.

* **G. državni poslanec dr. Voušek** nam je poslal sledečo izjavo: Z ozirom na članek „Dr. Korošec — mož beseda“ — tiskan v drugi številki „Slovenca“ — izjavim, da pod istim naslovom pisanih in pred kratkim v „Narodnem Listu“ in „Slov. Narodu“ obelodanjenih člankov jaz nisem ne pisal — in tudi ne povzočil. — V Mariboru, 4. jan. 1907. — Dr. Voušek.

Pozor pred agentom! Neki agent Karol Knez iz Rosentala pri Voitsbergu na Gornjem Štajerskem vabi ljudi v premogokope Zeche Shamrock pri Wanne na Nemškem, in jim obljublja vse mogoče. Ker so njegove obljube neresnične, opozarjamo naše ljudi pred tem človekom.

* **Nasvet za „Štajerca“.** V svoji zgodovini, katero sedaj izdaja „Štajer“ bi lahko prihodnjic prinašal tudi slike svojih zaprtih pristašev, kakor Šegule, Muršeca itd. Ti so vendar cvet njegovih pristašev. Nadalje naj prinese fotografije onih svinjskih kostij, ki so jih Nemci spoznali za otroške, vsled česar je „Štajer“ razglasil Bratstva in vse Slovence za ljudožrce. Potem naj prinese fotografije svojih urednikov: Križmana kot pomočnika v konzumi, Drevenška kot špricanega teologa, Zavadiča kot ubeglega duhovnika in Linhartarja z rdečo socialdemokratsko kravato, kako trepeče pred listi, ki prinašajo njegovo zgodovino, ter si ne upa tožiti...

* **Kdo je med ustanovitelji „Štajerca“?** Tisti „kmečki prijatelji“, ki so si podpora, namenjena za kmete v Halozah, dali med se razdeliti. Tudi to spada v „Štajerčev“ zgodovino, ki jo ravnokar prinaša!

* **Gospodu V. Spindlerju,** uredniku „Narodnega Lista“ v Celju. Reklji smo v zadnji številki, da je gospod Spindler svoj čas bil sotrudnik nemškega socialnodemo-

krškega lista. A g. Spindler taji v svojem listu 3. t. m., da je omenjeni časnik bil nemški socialnodemokratski, ter piše:

„Naj se izve resnica. Izhajal je v Mariboru svoj čas list „Unabhängige Marburger Zeitung“, izdavan od socialnega demokrata. Glavni in edini namen listu je bil neizprosno boj proti nemški klikli, proti korupciji v nemškem občinskem svetu mariborskem. Da je list svojo nalogo vestno izpolnjeval, kaže dejstvo, ki ga morajo priznati dr. Korošec in njegovi, da ni bilo lista, ki bi bil od mariborskih Nemcev bolj osvojen, kakor dotični list. Pribijemo, da je storil ta list v svojem kratkem obstoju desetkrat in stokrat več dobrega za mariborske Slovence, kakor sedanjega trobilo mariborskih krščanskih socialcev „Südosterr. Stimmen“. Naj pa dokazujejo gospodje dr. Korošec in drugi, da je dotični list napisal le eno besedo proti Slovincem. Da je pomagal naš urednik pri listu s takimi cilji, to si še danes šteje v čast. Dr. Korošec ve prav dobro, da je vse to resnica, a njemu za resnico ni, gre se mu le za to, da krađe čast in poštenje onim, ki so nastopili proti njegovi samoljubni politiki. Da je ljudem s takimi nameni vsako in najostudnejše sredstvo dobro, to bi lahko dokazali na neštetihih slučajih. Mi pa pri vseh teh napadih ohranimo mirno kri.“

Nismo nameravali s svojim opominom g. Spindlerja kar udariti s kijem, ampak le obzirno pribiti, da je svoje prepričanje izpremenil. Ali ker se na naše besede toli drzno vznemlja, kakor da bi ga lažljivo obrekovali, se čujemo naproti javnosti dolžne, resnice o gosp. Spindlerju povedati brezobzirno. Nemški časnik „Unabhängige Marburger Zeitung“ žalostnega spomina je bil list, ki glede ostudnosti na vsem svetu ne najde para. Vsaka številka je bila malone polna obrekovanj in napadov, nanašajočih se na našo sveto vero, na katoliško cerkev in na razne osebe, najdešče na take, ki so vredne najvišjega spoštovanja. Vsled tega se je sodnijskih tožb in obsodb kmalu nabralo toliko, da je list črez kakega pol leta moral prenehati. Posebno rad se je zadiral v c. kr. gimnazijo in c. kr. učiteljske (opozarjamo pa, da v nemško-nacionalno realko ne enkrat) in sicer so vsikdar bili napadeni le slovenski profesorji duhovniškega kakor posvetnega stanu, možje, ki so uživali ter še uživajo danes pri učencih obeh narodnosti kakor pri njih starih in poštenih prebivalcih mariborskega mesta najvišje spoštovanje, nemški profesorji nikdar. Gnusnih napadov seveda ne moremo in ne maramo tukaj ponoviti; za primer omenimo le, da se je list zaničljivo rogal slovenskemu veroučitelju g. V., ker je ta le dijakom priporočal to in ono dobro knjigo, in da je list dijake vzpodbujal, naj si raje kupujejo Darwin, Hückla in druge take spise, ki uče, da je človek nastal iz opice. Dolgo se ni vedelo, odkod izvirajo ti dopisi in čiteltje kakor vse poštene ljudi je bolelo v dno srca, da se mladina tako strupeno kvari. Končno pa je in sicer po nekem dopisu, v kojem je bil poleg drugih slovenskih gospodov najhuje napaden občesplošni ljudomili profesor veronanka gospod dr. M., vendar prišlo na svetlo ter se dokazalo, da je izvenšolski učitelj mladine osmošolec V. Spindler, sedanjí urednik „Narodnega Lista“. Spindler je na to bil iz gimnazije izključen. — V dokaz resnice, v kolikor se tiče tega slučajja dovolj. Gospod urednik Spindler pa si naj le ohrani mirno kri.

Mariborski okraj.

m **Maribor.** Za mariborskega župana je zopet izvoljen dr. Schmiderer, za podžupana pa dr. H. Lorber.

m **Mariborska „Citálnica“.** Odbor mariborske „Citálnice“ za leto 1907: predsednik g. Leopold Koprivšek, podpredsednik g. dr. Anton Medved, tajnik g. dr. Ljudjevit Pivko, blagajnik g. Ferdinand Lašič, knjižničar g. Marko Stajko, odborniki: gosp. Alojzij Bahovec, g. Srečko Stegnar, g. Josip Boc, g. Franc Pišek. V gledališki odsek sta voljena gg. S. Stegnar in J. Boc. — V postu priredi „Citálnica“ Gregorčičev večer z umetniškim programom.

m **Umrl** je dne 5. t. m. v mariborskem frančiškanskem samostanu brat Florijan Koren, rojen l. 1830 v St. Petru pod Sv. gorami. R. i. p.!

m **S fosforjem se je hotela zastrupiti** 25 letna natakarica Marija Korošec, doma iz Verhol. Ker je bila brez službe, stanovala je pri svoji sestri v Mariboru. Korošec se je hotela že večkrat zastrupiti, pa so jo vsakokrat rešili. Tudi tokrat bo ostala pri življenju.

m **Umrl** je na Hardeku dne 6. t. m. po dolgi mučni bolezni Alojzij Krajnc v najlepši dobi svojega življenja. Bil je v obče spoštovan in značajan mož. Bodí mu zemljica lahka!

m **Bistrica pri Rušah.** Ministrstvo za notranje zadeve je dovolilo spremenitev imena občine Bistrica pri Falu v Bistrico pri Rušah.

m **Šentiljski kolodvor.** Slabo skrbi južna železnica za zadovoljnost potnikov. Davno je že potreba, da bi se povečalo postajno poslopje v St. Ilju, ker v kolodvorski čakalnici nima niti dvajset ljudi prav prostora. Pripeti se, da morajo potniki posebno po sobotah, stati mnogokrat na dežju. Tu se res vidi, da ti ljudje skrbé le za svoj mastni žep.

m **Občinski urad šentiljski** se je preselil iz nemške šole, kjer je bila občinska pisarna, v hišo g. Celcerja. Dobili smo tudi lepe dvojezične napise. Hvalavredno!

m **Celjski liberalni „Narodni List“** ima pri nas v St. Ilju smolo: vsi vsiljeni listi romajo vedno ponižno nazaj v Celje. Liberalnega lista, ki dela le prepír, mi nočemo!

m **Okrajni zastop slovenjbistriški.** Volitve v okrajni zastop se bližajo, volilni imeniki so že razpostavljeni. Več prihodnjic.

m **Sv. Peter niže Maribora.** Gregorčičeva slavnost se je izborna obnesla. V krepkih besedah nam je naslikal g. dr. Verstovšek življenje in delovanje pokojnega našega Gregorčiča. Natlačeno polna dvorana ga je poslušala z veliko pazljivostjo. Na to je Mimika Muršičeva lepo deklamirala pesem „Oljki“. Z največjo nestrpnostjo pa so

pričakovali navzoči predstavo „Mojster Križnik“. In niso se varali. Brez laskanja se mora izraziti vsem igralcem brez izjeme pohvala: Dobro so igrali. Upamo, da jih še večkrat vidimo na našem odru. Novi oder je lep in stoji v veliki prazni šolski sobi. Iskreno zahvalo zaslužijo Janez Fabijan, bratje Knupleži, Franc Brlič in še drugi, ki so z velikim trudom več dni in pozno v noč zastoj stivali novi oder ter Fr. Gornik, ki nam ga je okusno zastoj naslikal. Bog jim plati! Igra se ponovi na občno zahtevanje v nedeljo dne 20. januarja.

m **Studenci pri Mariboru.** Minolo nedeljo 6. t. m. je imelo naše „Kat. slov. izobraž. društvo“ svoj občni zbor. Odposlanec „Slov. kršč. socialne zveze“ g. Spindler nam je v lepih besedah priporočal edino samopomoč, to je združenje, če hočemo kaj doseči. Iz poročil tajnika in blaginika smo povzeli, da se je moralo društvo boriti z velikimi težkočami, vendar kljub temu krepko stoji. Knjižničar je poročal, da ima društvo 800 knjig, ki so se izposodile na 337 bralcev. Tudi mnogo časopisov je romalo med ude. To kaže, da naši udeje jako radi čitajo. Hvala lepa tistim gospodom, ki so nas z denarjem in s knjigami podpirali.

m **Laporje.** V nedeljo 13. januarja t. l. se po večernicah v Laporju ustanovi izobraževalno društvo Zborovanje bode v stari šoli. Poje domači pevski zbor. Na shodu bode govoril odposlanec „Slov. kršč. soc. zveze“ iz Maribora. Laponska mladina, mladenčiči in dekleta, oklenite se novega društva, ki vam bo nudilo obilo izobrazbe in poštene zabave. K obilni udeležbi vabi začasni odbor.

m **„Südmarka“** društvo zagrizenih Nemcev, ki bi najraje gledali, da bi že zadnji Slovenec zginil z naše zemlje. Kupuje zadnji čas kmetijo za kmetijo v šentiljski župniji. Naši zagrizeni nasprotniki kakor: oba nadučitelja Höltschl in Sadu (slovenske matere sin) ter cirčniški župan Korlek Flucher so se zakleli, da prej ne odnehajo, da bode št. Ilj zopet v nemških rokah. Ti trije junaki žalostne slave dobivajo od „Südmarka“, katero zalagajo Prajzi s svojimi markami, ti trije dobivajo od teh mark groše za svoja nelepá dela. Torej čujte šentiljčani; nemški Čeh Helld, kranjski Slovenec Sadu in šentiljskega slovenskega očeta sin Korlek so plačani hlapei Südmarkini. Ti trije agenti Nemcev so delali na to, da je „Südmarka“ kupila veleposestvi Popmajerjevo in tudi Pručovo. Slabo narodnjaštvo teh vele-nemcev, da se dajo za svoje narodno delo plačati. Kljub temu, da se zajeda nemški element z besno silo v našo kri, nam še ni obupavati. Glejmo, da bo naš kmet vzorno gospodaril, poučimo ga v umnem gospodarstvu, da mu bo zemlja slovenska dovolj kruha in dobička dajala, in ne bo naš kmetič prodajal svoje dedne zemlje nenasičenemu tuju. Poklicani in vešči možje s ponkom med ljudstvo!

m **Slov. Bistrica.** Pri naši „Citálnici“ je zopet vse mirno. Vršič je prvokrat odklonil čast predsednika, ker je bila „Citálnica“ preveč klerikalna. Ko je nekaj časa bila „Citálnica“ brez glave in brez odbora — je Vršič zopet predsednik. G. Založnik se je pri shodu v Poljčanah hudo razjezil — oziroma „Slovenski Gospodar“ mu je napravil mnogo bridkih ur. Ker odbor političnega društva ni odobral nastopa g. Založnika pri shodu v Slov. Bistrici in Poljčanah, je g. Založnik odločil mesto podpredsednika in odbornika. — Nova liberalna stranka se je tudi pri nas ustanovila ter obstoji samo iz treh članov; v kratkem skliče shod. Nace in Babijan priporočujeta „Narodni list“, ker bo le ta rešil naš narod. — Gostilna Petra Novaka v „Narodnem domu“ je dobra; sitno je samo, da ima malo duha po liberalni stranki, katerega razprostrta „Narodni list“, ki visi na steni. Radovedni smo, kdo bo načelnik liberalne stranke v Slov. Bistrici, ali Vršič, ali Nace ali Babijan.

m **Bohova.** Vsled južnega vremena se je v daljavi, segajoči čez več posestev, zapazil led vp o-toku, ki teče skozi vas, ter zajezil vodo, da je preplavila dvorišče posestnice Matilde Valcl in se izlila v gospodarsko poslopje, kjer je napravila mnogo škode. Želeti bi bilo, da bi v takih slučajih skrbel občinski odbor tudi za blagor vsakega posameznika.

m **Slovensko izobraževalno društvo pri Sv. Jakobu v Slov. gor.** ima tale odbor: J. Rabuza, predsednik; M. Peklar, podpredsednik; J. Zmave, tajnik; J. Kapun, tajn. nam.; Martin Fras, blagajnik; Farazin Ivan, blag. nam.; Ferdo Bračko, knjižničar. Ker se društvo nima primerne prostora, pošiljali se bodo časopisi in knjige udom na dom. Le predavanja bodo po krčmah, dokler nam ne dovolijo takih prirediti v šolskih prostorih. Skušali bomo izvesti program, ki nam ga je začrtal g. dr. Krek v letošnjem koledarčku. Pred vsem rabimo knjig ali pa denarja. Duševnih zmožnosti je med našo mladino dovolj in tudi veliko navdušenja za društveno delovanje. Od svetne inteligence pa pričakujemo moralne opore, saj nas menda vse navdajajo ista stremljenja „Vse za narodov blagor! Čemu bi se torej cepili ob meji?! Bodimo dobri kristjani in načelnih nasprotij med nami ne bo! — Pa še nekaj! Pri nas leta neka čudna tica, ki v vsako mrcino svoj kljun porine. Zlasti po hišah in krog farne cerkve rada kokodače, kadar v „Štajercu“ kako jajce zleže! Pa mi bomo tej nemški tici kos! Zato ostani lepo v svojem gneždu, da ti ne pristrižimo perutnic, ko agitiraš za „Štajerca“.

m **Očka Raininger je šel v penzijo.** Prav za prav to ni res, moral je iti. Predzadnjo sredo so mu volilci v lastni občini pokazali, kako je on priljubljen. Zadel ga je hujsa usoda kakor šentjakobskega škofa. Na celi črti, v vseh treh razredih je propadel pri občinskih volitvah. Kdo bi si bil mislil! Špekuliral je na občinski stolec! Mislil si je, zdaj imam imenitno gostilno, cesto sem dal napraviti z denarjem drugih, zdaj mi bodo ljudje denar nosili. Pa hudo

Vse zastoj; ostal je trd kakor skala, in se ni zmenil za nobeno prijazno besedo.

To je izvedel star kapucinski brat, ki je pobiral darove po mestu. Nesrečnej se mu je smilil, zato si je izprosil, da bi ga smel obiskati.

Vstopi v ječo, pozdravi obsojenca s krščanskim pozdravom: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ in se postavi pred njega z rožnim vencem v roki. Gleda ga ostro in dvomljivo kima z glavo.

„Kaj hočete tu?“ se zadere osorno obsojenec nad njim. „Prišel sem pogledat grešnika, ki se niti pred smrtjo noče spraviti z Bogom!“ bil je miren in resen odgovor.

„Kaj vam to mar?“ reče malomarno nesrečnej. „Proč izpred mojih oči!“ „Tako pojdem, takoj, samo še enkrat mi povej: ali res nočeš opraviti spoved?“

„Ne! Pusti me pri miru s takimi neumnostmi!“

„Torej prav! Z Bogom! Zdej pa pojdem k tvoji bolni materi in ji to povem. Rečva bode slabo veselje imela. To bo njen zadnji udarec!“

Te besede so vzbudile v srcu zakrknjenca dosedaj neznan občutek. Njegova dobra mamica! Pred dušo mu stopijo prizori iz mladih let, ko je kot majhen deček sklepal svoje nedolžne ročice k molitvi, katero ga je mati naučila. Kako blažen je bil tisti čas, kako srečen je bil tedaj. In ta dobra mamica leži sedaj na smrtni postelji, kamor jo je vrgla žalost nad njegovim ponesrečenim življenjem. Misel na njo mu nehoté orosi oči.

Z obema rokama si pokrije oči, da zakrije solze, ki so vedno obilnejše teklo iz oči. Skalnato srce je bilo omehčano, omehčale so ga solze, solze kesa in žalosti. Pade na kolena pred brata in prosi: „Gospod, spovejte me!“

„Jaz nisem duhovnik!“ reče brat veselo, „toda pošljem vam takoj duhovnika. Bog bodi pohvaljen!“

V nekoliko trenutkih je obsojenec obhajal svoje duševno vstajenje, spravil se je s svojim Bogom.